

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătat pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Sibiu, 7 Martiu, 1884.

„Az óláhok mozognak“. Cu aceste cuvinte a întimpinat presa maghiară ori-ce mișcare națională a noastră. Se mișcă românii, aceasta e alarma, și la semnul dat toate diarele fără privire de partidă tăbărau asupra noastră. Cu vreme fără de vreme, cu pricină fără pricină, fațiș și pe ascuns eram suspiționați, învinuiți și bănuți, încât starea noastră începî a deveni aproape nesupportabilă.

În astfelu de împregiurări nu e mirare dacă popoarele unei și aceleiași patrii stau față în față ca tabere dușmane și întrebarea era numai, care e mai tare, considerațiunile nu mai aveau loc. Sau me omor, sau 'l omor. Aceasta era devisa dușmanului închipuit, și la privirea acestei devise dispărea legea sântită de monarch, dispăreau toate simțimintele inimei omenesci, dispăreau considerațiunile politice, dispăreau toate considerațiunile sociale și în locul lor domnia singură răsunarea ca fică a instinctului de conservare.

Așa stam preste tot înainte de aceasta cu câteva zile numai. Astăzi vedem orază, mititică rază de lumină pe orizontul vieții noastre naționale. Acesta este simpatia, cu care a întimpinat presa maghiară conferența din Budapesta. Dedați la apostrofări nemeritate, apostrofări, în cari ni se imputau tendențe de gravitare în afară, neloyalitate față cu patrie și tron, dușmănie și ură asupra confracților nostri, cu cari avem a împărți caprițele sorței, ne atinge de tot plăcut simpatia foilor maghiare. Și noi credem în sinceritatea acestei întimpinări cu simpatia, căci lungul șir de ani de dușmănie a putut convinge pre fie care om cu mintea sănătoasă despre funestele fructe ale semănței sēmănite în asemenea pământ, căci se sēmăna tot vânt, ca să resară furtuna.

Cetitorii nostri au înaintea ochilor lor programa conferenței din Pesta. Maturitatea cetitorilor nostri va trage paralela între programa conferenței bărbaților întruniți la Pesta și între conferența din 1881 respective programa aceleia. Și încă una. Cetitorii nostri își vor pune mai întâiu în ecilibru mintea și inima. Aceasta pentru a nu rătăci. Cu chipul acesta va judeca după cum 'l va tăia capul asupra programei din Budapesta, și se va orienta și după birocratica dare de seamă despre decursul acelei conferențe.

Atâta asupra acestui obiect pentru priceperea exactă a lucrului. Atâta numai și nu mai mult.

FOIȚA.

Cetatea dela fântănele.

Eram mic la anul 1848 și mi-a povestit mama, ear mamii spusui-a tata când a plecat cu Iancul la oaste — de unde nici n'a mai venit, că în vremile de demult când în cetatea dela Fântănele, dintre Crișul alb și Crișul negru în munții Abrudului, domnea Menomorot, domnul munților, atunci și moțul românul era stăpân în țeara lui.

Cu armele se juca ca cu alunele. Paserea din sbor o doboră și de nimenea nu-i păsa. Ca el om liber numai cerbul în mijlocul brașilor și vulturul pe vârful piscurilor mai era și chiar și lui Menomorot domnul, mai mult de cât „Tu și Maria Ta!“ altă cinste și dare nu-i dădea.

Arătat-u-sa însă din spre răsărit o mare stea cu coadă și primeșdie mare a vestit. Cerul sau întunecat. Văile s'au turburat și munții Metercul, Surul și Retezatul gemeau de se cutremura pământul.

Vijelia a sosit... Hunii bat la ușă.

Popoarele fug dinaintea lor. Singur românul a stat pe loc. Din nenorocire Domniul lui erau despărțiți și desbinați; cad unul câte unul, singur Menomorot mai urmând cu lupta, pept îndelungat n'a putut ținea, și a trecut preste Crișuri.

Așteptăm pronunțarea critice obiective. Causa este de interes vital pentru noi și ea merită să fie discutată obiectiv și cu sânge rece. Riscăm a crede că presa română se va ocupa serios și în mod demn cu programa conferenței din Budapesta, și dacă mai putem vorbi de capacitate, ne vom capacita reciproc. Avem trecut foarte trist la spatele noastre. Reflectăm la domeniul țiaristicii. Ne-am luat de basă ficțiunea, că toată lumea e perfidă, „ab initio“ numai eu nu, toată lumea e greșită, numai eu sânt cu inima și fața curată, și deja am ajuns așa de departe încât după cum prea nimerit observă apelul unui țiaru, ce este în stadiul înfințării, dacă stai și ascuți cele mai multe diare de ale noastre, „ai crede că toți românii sânt trădători de țeară și nebuni, vreamici de streanguri, de balamuc, căci astfelu se califică reciproc cele mai multe din diarele noastre.“

La noi încă este ca în alte locuri. Cine nu e de o credință politică cu mine, acela e trădătoriu. S'a scris aceasta destul la adresa bărbaților dela țiarul Viitoriul, se dice încă și acuma, dară credem că cel puțin la discutarea programei ne vom îmbrăca în haine de serbătoare, și vom discuta cu demnitatea, ce trebuie să caracterizeze națiunea noastră.

Revista politică.

Sibiu, 7 Martie 1884.

În 5/17 a lunii curgătoare s'a ținut conferența electorală a românilor în Timișoara. După cum cetim în diarele din capitală la această conferență au luat parte aproape la 200 de români, partea cea mai mare țărani. Conferența s'au constituit alegând pre P. Protopop Meletiu Drăgici de president, pre avocatul Vincentiu Popp de vice-president și pre domnul Teodor de Pacațianu, de profesiune poet de secretariu. Redactorul „Luminătorului“ Paul Rotariu a făcut propunerea: ca alegătorii români din comitatul Timișului prin conclud formal să primească de a sa programa națională a conferenței din 1881 dela Sibiu în care conclud sau rezoluțiune să se dica apriat, că alegătorii români din comitatul Timișului cred că a sosit timpul, spre a intra și ei în acțiune. După ce a vorbit și avocatul Vincentiu Popp tot în acest sens, propunerea fū primită unanim și pentru prepararea acțiunii s'a ales un comitet central în persoana domnilor Paul Rotariu, Ungurianu, Foica Damșia și avocatul din Vinga Lazar, mai departe s'au ales comitete în fiecare cerc de alegere. Conferența a mai decis, ca în cercurile, unde românii

sânt în minoritate, ei să voteze cu partida opozițională moderată.

La încheiere Vicențiu Papp a mulțamit celor prezenți pentru participare, ear țeranul-Poian cu numele, mulțamî în numele țeranilor pentru inițierea acțiunii și a făcut asigurarea că classa țeranilor aprobă toate conclusele conferenței.

Atâta cetim în diarele din capitală cu privire la această conferență. Încă odată salutăm conferența dela Timișoara, nu pentru conclusele ei, ci pentru interesul și zelul documentat față cu alegerile viitoare. La meritul concludeselor vom vorbi la timpul seu, putem pune însă de pre acuma câte-va semne de întrebare, ca frații din Timișoara să ne spună ce așteaptă ei dela opozițiunea moderată.

În Ungaria la toate alegerile se întemplă scandaluri așa că alegerile de deputați și capetele sparte sunt condiționate una de alta. Acuma alegătorii din Czepléd au anticipat bătaia și scandalul. În 3/15 a lunii curgătoare în cercul lui Verhovay a voit să și cerce norocul Ugron Gábor, care însoțit de deputații Otto Herman, Hoitsy, Br. Pronay și Carl Hegedűs s'au dus la Czepléd spre a ținea el cuvântarea obicinuită la ziua de 15 Martie. Poporul i-a primit între ploaie de ouă clocite, petri, așa că bietul Ugron abia a scăpat cu vieța.

Ciocărlia anunță sosirea primăverii și scandalurile din Czepléd sosirea alegerilor dietali.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Sibiu, 7 Martie 1884. Alegătorii români din comitatul Sibiului, în urma convocării publicate în Nr. 22 al țiarului „Telegraful Român“ s'au întrunit eri în conferență și s'au organizat spre a întimpina ca corp massiv și bineorganizat viitoarele alegeri dietali, de cari numai câte-va luni ne mai despart. Salutăm cu toată căldura inimei noastre procedura bărbaților din fruntea alegătorilor români și am dori ca astfel de pași să se întreprindă pretutinde-nea, și rezultatul, fie el cum va fi, noi vom avea mângăarea că am întimpinat toate eventualitățile bine pregătiți, și aceasta încă este un merit al comitetului central din Sibiu, ales la anul 1881.

În cele următoare schițăm decursul conferenței.

Începem cu frumosul timp de primăvară, și constatăm că pre cât era ceriul de senin, pre atât de posomorită era fața noastră la privirea atletilor

Îngânfat de atâtea învingeri, Arpad ducele un-gurilor trimite soli să pețască pentru Soltan fiul seu, pe tinera Domniță, floarea florilor țina Codrilor.

Menomorot Domnul, chiamă pe toți cărturarii și fariseii căți în „Bucovne și în Ceasloave“ sciau ceti și sfātuindui aceștia ce dic:

„Măria Ta! nu respinge cererea. Mielul blând suge două oi și e cu mult mai bună o pace strâmbă decât o judecată dreaptă.“

Nunta s'a făcut. Ospețul a ținut trei zile și trei nopți și mai toți „cărturarii și fariseii“ pentru bunele lor povețe, mari boerii și nemeșii dela Arpad au primit.

După această înscrisire, care după cum dic ai nostri a adus pe dracul cu ceteraș în casă, alesau boierii și nemeșii ca domn peste toată țeara Ardealului, pe Tuhutum, unchiul lui Zoltan și ficiorul lui Huba din Skythia.

Noul domn, împreună cu boierii și nemeșii dusu-s'a la Turda, unde și cumetruul Michel dela Brașov a fost poftit și alcătuitau cu toții constituțiunea nemeșească si săsească „Tripartitum“ numită împărțind pământul Ardealului în trei părți: luând una ungurul, una săcuil și una cumetruul sas; ear românului nu i-a lăsat de cât a „treia parte din prețul muncii sale“ și astfel a ajuns moțul săracul iobag în țeara lui.

În cetatea dela Fântănele s'au schimbat boierii. Acolo nu mai era cel cu chica oltănească și cu căciula țurcănească. Se încuibase ca oărmuitor un străin cu pălărie pe cap, cât o ciupercă și o pană de vultur în ea de un cot de lungă. Avea un mănecar scurt de postav albastru, cusut cu șinoare negre și cu nasturi de cusutor cât oăle de găină de mari. Nădragii erau strimți și băgați în cisme la ale căror calcăie zorzonea nisece pînteni cât ingirile de mari. Statura lui era scurtă și groasă părea a fi bine hrănit. Nasul turtit și vinețiu, obrazul roșu cu nisece mustăți unse cu rășină, lungi răsucite, te înțepa în ochi cu ele, în gură cu o pipă de spună cât o pătlăgea vinată. În mână dreapta ținea un topor cu coada lungă pe a cărui parte lată era săpat cu slove mari: „Nu atăca nemeșul!“ ear pe muchiă „Dă în iobag“ Era noul oărmuitor baronul de Vaszary dela Debretin care numai în ziua de 31 Făurar era treaz.

Amară era iobăgia, dar oărmuitorul dela Fântănele o făcea și mai amară. Bărbații cât era septemăna de lungă, de dimineața de când cânta rëndunica și până resărea luceafărul de seară erau tot în brasda boerească cu argații boiarului după ei, care din când în când îi pocnea cu biciul ca pe boi. De apăsătoare rădicături cămășile erau tot sdrob în spete de pe care pârindu-le arșița soarelui se lua pelea ca de pe șarpe. Femeile toată țiuica spălau, torceau, țesau, cerneau și altele în curtea boerească.

noștri țărani tiesniți grupe de grupe în grădina „Hermann” sub cerul liber, unde s'a ținut și conferența. Nu frumusețea trupului lor și deamna ținută era pricina posomoririi noastre, ci deplorabila stare politică, și cu ea cea economică financiară și morală, la care este redus poporul nostru, din a cui vină — nu scrutăm la acest loc.

Conferența o a deschis la oarele 11 $\frac{1}{2}$ demnul president al clubului alegătorilor din acest comitat Nicolau Cristea prin o cuvântare acomodată gradului de inteligență al poporului adunat cam în număr de 150. După cuvântarea presiului urmă constituirea și rezultatul fu că domnul Cristea s'a ales president ad hoc, de secretariu fu propus și ales domnul Georgiu Bobeș, paroch în Sibiu, ear de secretariu al doilea s'a ales domnul Anania Trombițaș, asesor consistorial.

Terminată constituirea domnul president dă cuvântul domnului Anania Trombițaș pentru a face istoricul lucrărilor clubului și a espune pentru ce scop este conferența convocată. Domnul Trombițaș în cuvinte bine respicite a spus alegerilor, că sciu bine dănșii despre conferența română din 1881 dela Sibiu, la care națiunea rămână de prin toate părțile și-au trimis delegații sei. Această conferență a formulat o programă, care s'a observat de cătră aderenții acestei partide, tot conferența din cestiune a esmis un comitet permanent în Sibiu a căru chieamare a fost ingrigirea de a esecuta programa, și de a pregăti lucrurile pentru viitoarele alegeri. Acest comitet permanent s'a adresat la clubul reprezentanților români din comitatul Sibiului ca să convoace o conferență a alegătorilor, al cărei rezultat este întrunirea de ađi.

Scopul conferenței de astăzi este organizarea alegătorilor în partidă națională română, alegerea unui comitet central și a cinci subcomitete în respectivele cercuri electorale. Chemarea acestora este să instrueze pe alegători ca la alegerile de deputați dietali să păsească solidar.

Comitetul permanent din Sibiu a sfătuit pe alegătorii români, ca până la o conferență generală a românilor ei să nu se angajeze cu nici una din partidele actuale.

Astfel precizat scopul conferenței s'a purces la votarea rezoluțiunei în ce privește ținuta politică a alegătorilor români din acest comitat și la alegerea comitetului în centru și la a subcomitetelor.

Debaterea în partea principală au fost de tot interesantă, noi însă preferim a publica textual protocolul conferenței după cum la stilisat biroul ei. La timpul seu nu vom întârđia a reveni asupra principiului și în ce privește baza politică și cu privire la solidaritatea anticipată pentru un lucru, despre care nu se scie cum se va decide.

Eată protocolul textual:

Protocolul

conferenței alegătorilor români din comitatul Sibiului ținute în Sibiu la 6/18 Martie 1884.

1. Presentându-se la această conferență alegătorii români din toate cercurile electorale ale comitatului Sibiului președintele clubului reprezentanților români ai comitatului Sibiului dl Nicolau Cristea ca convocător al conferenței după ce mulțămesc alegătorilor pentru zeloasa participare la acest act însemnat, și arată că scopul conferenței este: ca conform apelului comitetului electoral permanent al par-

tidei naționale române dto 10 Faur st. n. a. c., alegătorii români din comitatul Sibiului să se organizeze pentru un nou period electoral, esmitând un comitet central esecutiv pentru întregul comitat al Sibiului și sub comitete e-ecutive pentru fie-care cerc (colegiu) electoral, invită conferența să se constituie și se procedă la pertractarea ordinii zilei.

ad. 1. Se alege prin aclamațiune de președinte dl Nicolau Cristea ear de notari George Bobeș și Anania Trombițaș.

2. La provocarea președintelui notariul Anania Trombițaș espune în trăsuri generale istoricul conferenței de astăzi arătând că: națiunea română de pe teritoriul coroanei ungarice, dela începutul erei constituționale a scuit păstra principiul solidarității față de cestiunea alegerilor dietali, ear în special la anul 1881 întreaga națiune română s'a organizat într'un partid politic, carele în conferența din Sibiu dela 12—14 Maiu a statorit prin reprezentanții sei legali programa sa politică luând și aici de basă solidaritatea în toate întreprinderile politice. De aici resultă că ori ce direcțiune politică s'ar lua față de nouele alegeri dietali o împregiurare e neincungiurat de lipsă pentru ca să putem apăra cu efect și demnitate drepturile și interesele noastre naționali, și aceasta e: solidaritatea și bunînțelegere între alegătorii români.

Pe basa acestora propune ca conferența să aducă următoarea rezoluțiune:

„Spre scopul apărării drepturilor politice, ce se cuvin națiunii române de pe teritoriu coroanei ungarice, alegătorii români din comitatul Sibiului se constituie pentru noul period electoral într'o corporațiune electorală a cărei programă se va statori la timpul seu prin conferența electorală generală a partidei naționale române. Scopul constituiri este: pășirea solidară a tuturor alegătorilor români din acest comitat în cestiunea alegerilor dietali și esecutarea esactă a concluserelor ce le va lua în acest merit conferența generală.

Spre acest scop se institue un comitet central esecutiv de 10 membri și în fie-care cerc electoral un sub comitet stând în continuă atingere și conțelegere între sine și cu comitetul electoral permanent al partidei naționale române, vor provede toate cele de lipsă spre esecutarea programei partidei.

În sensul acesta alegătorii români din comitatul Sibiului a primit solemn și prelângă parola lor de onoare că nu se vor angagia în ce privește viitoarele alegeri dietali cu nici una dintre celelalte partide politice din patrie până când conferența generală a partidei naționale române nu va fisa programa acesteia, ear după aceea vor esecuta conscientios această programă.

Di Visarion Roman propune ca spre indigitarea basei pe care s'a într'unit conferența de astăzi, alinea 1 din propunerea de mai sus să se formuleze astfel:

„Alegătorii români din comitatul Sibiului ca parte întregitoare a partidei naționale române din Transilvania și Ungaria în urma apelului comitetului electoral permanent al partidei, dto 10 Februaru 1884 și pe basa programei partidei stabilite în conferența dela 12—14 Maiu 1881 se organizează pentru un nou period electoral spre procedera solidară în cestiunea alegerilor dietali și spre susținerea programei dela 1881, eventual a unei noue programe carea se va stabili în viitoarea conferență generală a partidei naționale române. Combinându-se ambele propuneri. Conferența ia următoarea rezoluțiune:

Alegătorii români din comitatul Sibiului, ca parte întregitoare a partidei naționale române din Transilvania și Ungaria, în urma apelului comitetului electoral permanent al partidei dto 10 Faur 1884 și pe baza programei partidei

stabilite în conferența dela 12—14 Maiu 1881, se organizează pentru un nou period electoral spre procedera solidară în cestiunea alegerilor dietali și spre susținerea programei dela 1881, eventual a unei noue programe, care se va stabili în viitoarea conferență generală a partidei naționale române.

Spre acest scop se institue un comitet central esecutiv de 12 membri și în fie care cerc electoral un sub comitet decâte 3 membri, cari comitete stând în continuă atingere și conțelegere între sine și cu comitetul electoral permanent al partidei naționale române, vor provedea toate cele de lipsă pentru esecutarea programei partidei.

În sensul acesta alegătorii români din comitatul Sibiului apromit solemn și pe lângă parola lor de onoare că nu se vor angagia în ce privește viitoarele alegeri dietali cu nice una dintre celelalte partide politice din patrie până când conferența generală a partidei naționale române nu ar stabili altfeliu programa partidei; ear după aceea vor esecuta conscientios aceasta programă.

Purcedându-se la alegerea comitetelor să aleg prin aclamațiune.

1. În comitetul central esecutiv D. D. N. Cristea; V. Roman; D. Comșa; S. Popescu; A. Leb; I. Părau; I. St. Șuluț; Fulea; Dr. Al. St. Șuluț; Dr. N. Maier; C. Stejar; I. de Preda.

2. În subcomitetul pentru cercul electoral Sibiu Dr. A. Brote; I. de Preda; Dr. N. Olariu.

3. În subcomitetul pentru cercul electoral al Cisnădiei: Dr. Al. Șuluț; I. Cloaje; N. Florian.

4. În subcomitetul pentru cercul Cristianului; D. Calefariu; Dr. N. Maier; A. Leb.

5. În subcomitetul pentru cercul electoral al Sebeșului: N. Fulea adv., I. Măcelariu; N. Diač.

6. În subcomitetul pentru cercul electoral al Nocrichului: D. Cutean; Fil. Orosz; I. Părău.

Cu aceste președintele dechiară ordinea zilei de eshanriată și închide ședința cu o scurtă cuvântare, în care recomandă alegătorilor români din acest comitat solidaritatea, buna înțelegere și iubirea frățescă, cea ce și în afacerile politice e unica basă solidă pentru ajungerea scopului.

Brașov, 25 Februarie v. 1884. La două reu-niuni ale românilor brașoveni. Era un timp și nu de mult, când nu visa nimenea de întruniri humanitare permanente, basate sau pe anumite norme validitate prin vre-o autoritate superioară, sau provocate de îndatoriri, urmate numai din us. Nu erau cu toate acestea oameni tocmai atât de separatiști și străini unii de alții, încât să ducă o viață așa numită pustnică, rămânând în necunoscița de schimbările produ-se în giurul lor și a semenilor lor, — se întâlneau din când în când pentru câte-o distracție binefăcătoare recreație atât corporală cât și spirituală; întâlnirile — după împregiurări — se făceau parte în familie, parte în cerc mai larg la case private sau ce e mai firesc — chiar și în localuri publice. Discuții, dispute, chiarificări, cari aveau nascere la atari ocațiuni și cari escitau un viu interes în inimile participanților, erau tot atâtea puncte atractive pentru cei ce-și cunoseau chieamarea lor în societatea omenească. La astfel de ocațiuni să dedea nascere la multe întreprinderi de interes neprefuit atât pentru contimporani cât și pentru posteritate, Din acelea esind la iveală convingerea, că într'unirile mai multor indiviđi pentru sfaturi reciproce în anumite cestiuni sunt foarte binefăcătoare, n'a fost nimic mai natural de cât nascerea

ear copilașii morți de foame și golași ca vai de ei, rățăceau dela un loc la altul ca puii părășiți de clocă, fără se găsească hrană și adăpost.

Duminecile și în sêrbători se făceau judecățile. Slugile nemeșului-judecător își cunoseau bine meseria și datoria lor. Se aruncau ca tigrii asupra ființelor nenorocite. Țipetele umpleau aerul în cât chiar pământul plângea de mila lor, și preoții a căror soarte era ca și a iobagilor adese oftau și afurisau dela altar nemeș și iobăgia.

Într'una din zile la curtea dela Fântănele fiind mare chef și cărmuitorul pe de o parte pentru a face și mai mare petrecere nemeșilor chefuiți, ear pe de alta pentru a se resbuna asupra preotului dela Fântănele, pentru cuvintele c'ar fi afurisit baronia și nemeșia îl cheamă grabnic la curte și îi poruncesce cu un ton sêlbatic să boteze nisce căței.

Păstorul sufletesc blând la fapte și cumpetat la vorbe, privind drept în față, îi respunde cu multă chibzuință.

„Bine, Măria ta! Dacă or fi de legea mea îi botez, dar dac'or fi de legea Măriei Tale să-i boteze popa calvinesc.

„Noo kuthia teremthethe oolák popa! Apoi kinye cum scim ce lege are?

„Ușor. Legea românească đice să postim, ear legea ungurească se măncați carne. Puneți pe masă un blid cu fasole și altul cu carne. Dacă căței

vor merge la cel cu fasole îi botez eu: dac'or merge la cel cu carne să-i botezi Măria Ta.

Așa spun bêtărâni că trăeau iobagii în țeara Ardealului.

Cupa suferințelor s'a umplut... Buciumul sună:

„Frați la batalie
„Bucium a sunat
„Țeara în robie
„Plânge neîncetat“.

La acest puternic sunet, moții aleargă cu mic cu mare la „Iancul viteaz din Cămpeni, dintre moți și dintre săteni“ cum cântă moțul și în dimineața zilei de 7 Iuliu 1848, o oaste mică la număr, dar puternică în bătae, cumpusă din 123 vênători, 317 lănceri cu 3 tunuri de lemn legate cu cercuri de fer, comandată de Nicolae Cortesș tribun dela Cămpeni, împresoară Fântănelele, unde baronul de Vasváry comanda 3000 honveđi, cu 10 tunuri ghintuite. În ajunul luptei mai pleacă dela Cluș și generalele Ghelei încă cu 2000 honveđi.

Femeile muntene din riul-Calata presimțind marea primeșdie, încălecă pe cai, pun pe cap pălării bărbătesci se așază în șir ca a valeresc și comandate de Palagia Roșiă, mama tribunului cu numele Roșu, urcă muntele Grohotul și la Vêrful-Bêtărânei bărbății lor fiind resfirați printre brađi, pândesc miscările inamicului.

Viteaza munteană, Palagia Roșiă, zărind apropiarea generarelei Ghelei suflă în buciurn. La sem-

nalul dat prin buciurn, bărbății lor se aruncă ca smei asupra inamicului pe care într'o clipită l'a sorbit. După aceasta femei și bărbăți, toți moți și muntene dela Riul-Calata, Rogoșel, Marișel, Albac și altele, aleargă la oastea lui Cortesș și după o mare, crâncină și inversunată luptă, spulberă în aer Fântănelele în cât peatră pe peatră n'a mai rămas.

Focul luptei și dreptatea causei pentru care se băteau părinții noștri, a învăpăiat atât de mult și pe bătrânul moșneag de 70 de ani Matei Filip din Albac, în cât despretuind moartea, se aruncă ca un leu turbat asupra 12 honveđi, smăcind cu iuțeala trăsutului pușca dela unul din ei; trântesce cu patul ei pe baronul de Vasváry în cât nici „vai“ n'a mai đis.

Luptele acestora, cari cu adevărat cuvânt se pot numi: „Unul contra đece“ cum și victoriile reportate la Abrud, Zlatna, Belgrad, Tarcău, Iara și altele făcut-au să strălucescă cu mândrie în toate părțile numele de „moț“.

Regretații patrioți români, între care Balcescu și Alecsandru Golescu, fiind în acele vremuri de grea vijelie la noi în munți, de care mi-aduc bine aminte venind la unchiul meu în Ofenbaia, unde eram și eu ca mic copil, priveau cu admirațiune abnegațiunea ostășească a moților. Într'una din zile, neuitatul Alecsandru Golescu, plimbându-se pe țărmii Arieșului și vêđend cât de drăgălaș și cu ce

Nr. 1064.

[691] 3-3

CONCURS.

La institutul archidiecezan pedagogico-teologic din Sibiu, au devenit vacante două posturi de profesori. Pentru îndeplinirea acestora se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Concurenții vor avea a subterne la consistoriul archidiecezan petițiunile lor instruite cu documentele:

1. Că sunt români gr.-orientali.
2. Că au absolvat gimnasiul și au depus esamenul de maturitate;
3. Că au absolvat cursul pedagogico-teologic la vre-un institut gr. oriental, și preste tot că intrunesc calificarea prescriasă în statutul organic §. 122 p. 10 atât pentru secțiunea teologică cât și cea pedagogică.

Salariul împreună cu fie-care din aceste două posturi este în primii trei ani (de probă) câte 800 fl. și 150 bani de cortel; ear după trei ani de probă făcând alesul esamenul de calificare și devenind întărit definitiv

va avea salariu anual 1000 fl., 200 fl. bani de cortel și cuincaialele.

Din ședința plenară extraordinară a consistoriului archidiecezan gr. or. ținută în Sibiu la 28 Febr. 1884.

Nr. 156.

[690] 3-3

EDICT.

Nicolae Beju din Apoldul inferior, protopresbit. Mercurei, carele după o scurtă convățire a părăsit de 12 ani pre legiuita sa soție Ana Radu tot deacolo, pribegind în lume fără a se sci ubicuțiunea lui în sensul încuviințării consistorial dttto 1 Noemvre 1883 Nr 3374, se citează prin aceasta a se presenta în termen de trei luni de zile, dela prima publicare a acestui edict înaintea subsemnatului for matrimonial căci la din contră procesul divorțial intentat asupra se va pertracta și decide și în absența lui.

Dela scaunul protopresbiter al gr. or. al tractului Mercurei ca for matrimonial de 1-ia instanță.

Mercurea la 24 Februarie 1884.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 51.

[692] 3-3

EDICT.

Maria n. Bogdan din Arpașul de jos protopresbiteratul Avrighului, carea cu necredință au părăsit pe legiuitul seu bărbat Vasile Nicolae Vas tot din Arpașul de jos, mai bine de 8 ani fără de a se sci locul unde se ține și de se mai află în viață, — în urma încuviințării Preaveneratului Consistoriu archidiecezan din 14 Februarie a. c. Nr. 769. B. se citează prin aceasta, ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subscrisului scaun protopresbiter al Avrighului, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial urdit în contra de cătră legiuitul ei bărbat.

Avrig, 18 Februarie 1884.

Scaunul protopresbiter al for matrimonial de instanța I-a al tractului Avrighului.

Vasile Macsim,
adm. prot.

Acuisițiune rentabilă.

Pentru vândarea de locuri pe lângă solvirea lunară pe baza legii de quotă din 1883, se caută persoane solide și harnice, fie de ori ce clasă. Ofertele sânt a se trimite la

Societatea principalei zaraferii în
[696] 1-3 Budapesta.

Demn de atențiune!**PILEPSIE**

CONVULSIUNI (sgarciuri)

ȘI

BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onorariu numai după ce se vor vedea rezultatele. Tractament prin epistole, sute de indiviți vindecați.

Profesor Dr. Albert.

Pentru deosebitele succese din partea societății științifice franceze distins cu medalia cea mare de aur clasa I-mă,
[646] 6. Place du Trône, Paris. 48

Unicul, cel mai avantajos și mai bun mod de comandare!

Articuli și lucrurile înșirate se pot comanda dela firmele numite de primul rang mai avantajos și mai sigur numai și exclusiv dela redacțiunea

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

(Budapesta VII. Károlykör 7).

Se garantează următoarele **avantajic**: 1. Articuli și lucruri numai de calitate cea mai bună se expediază dela firmele de primul rang celor ce fac comande, numai cu prețurile originale, după curant original. — 2. Comandatorul poate să și acopere toate trebuințele printr-o singură cartă de corespondență și poate economisa separat speșele de expedițiune. — 3. Din prețul **fixat** pentru articuli și lucrurile marcate cu o stea **dăm rabat** 10% și dela 10 fl. în sus expediam toate franco. — 4. Comandele și corespondențele respectivului le efectuim gratuit. Spedițiunile le îngrigescce Vajda Bela speditor de prima clasă.

Pentru fie-care comandă oferim **garanție întreită**: din partea firmei, a spediturii și a redacțiunei „Nemz. H.“

I. Specialități de cură.

Spirit de vin acid Brăzay, pentru 42 de boale diverse, de un efect ne mai pomenit, neapărat de lipsă în ori ce casă. Prețul 80 și 40 cr.

Cafea Ungaria. Dela Szalady Antal. Pentru dureri de stomach, dissenterie. Efect minunat de bun. Pentru sănătoși de neprețuit. Un chilo 1 fl. 20 cr.

Plastru universal pentru rane, Forty, vindecă ori ce rană la moment. După curant. Unsoare de rane universală de M. Weisz, prețul 30 și 50 cr.

Beri sanitare **Hoff János** 1 ploscă 60 cr. Zacharicale smălțuite 20 cr., esență de malt 70 cr. **Strausz B.** bere de piept, pilule recitoroare și pastile de pe piept. După curant. **Pilule sanitare carpatine** contra tusei, scrofulelor și contra durerilor de piept din magazinul principal al lui Friedrich cu 21 cr.

Specialități de cură din magazinul principal a lui Török József: Pentru prăsierea de barbă 2 fl. 60 cr. Vas bravais 3 fl. Recomandăm în deosebi:

Esență de ochi de Dr. Lebois, apă de cură pentru ochi franceză, de un efect mare și pentru întărirea ochilor sănătoși, indispensabilă pentru ori ce familie îngrigiată de organele vederii la membrii sei; neapărat de lipsă pentru ochi slabi, bolnavi și cășunători de durere și în genere pentru ori ce boală sau incomoditate de ochi, ca o medicină din cele mai escelente de soiul acesta de cură și recunoscută ca cea mai bună și recomandată din partea celor mai autorisați doctori de medicină. Afară de Török József se mai poate procura dela depositarul principal: Müller L. strada Soroksár 4. Prețul unei sticle 90 cr.

Esență de pelin. Medicament premiat cu medalia de aur, bun pentru emoroides, lipsă de apetit etc. Amestecat cu vin dă pelinul cel mai escelent. Afară de Török J. se poate încă procura dela inventatorul Müller Jacob (Strada Rostély, casa proprie) prețul 50 cr. Plosca mare (de 1 1/2 litră) 3 fl. 50 cr.

Flanel pentru reumatism din fabrica lui Török Josef.

„**Săpun din planta „Sultana“**, soiul Nemencsek, pentru boale de piele, pete de ficat, pete pe față, mătreață și contra migrenei. Prețul 35 cr.

Preste acest preț toate specialitățile de medicamente după curant.

II. Parfumerii.

Puder-Blaha din parfumeria lui M. Müller. Tot acolo se află ori ce feliu de pudere și parfumerii. — „**Juno-crème**“ **Jaulus** din materie fără ingrediente minerale și nesticăcioase, contra petelor, pete de ficat, 1 fl. 50 cr. „**Juno-pasta**“ pentru albirea ca neaua a feții — 2 fl. — „**Juno-puder**“ 60 cr. Recomandate în modul cel mai favorabil de institutele chemice din Viena și Budapesta. Parfumerii indispensabile pentru toaletă.

Medicament nou unghuresc pentru coloratul părului pentru redobândirea colorării naturale. Specia Tokody prețul 2 fl. 50 cr.

Săpun parfumat Sultana. Indispensabil în ori ce budoar, de un efect recunoscut extraordinar. Prețul 3 bucăți 1 fl. Soiul Nemencsek.

Medicament pentru creșterea părului. Secretul familiei a lui R. Hausner. Prețul 1 fl. 40 cr.

Preste acest preț ori ce parfum după curant.

III. Articuli de economia casei.

Fabricatele „**Első m. fekete bürkenöcs gyár**“ („Prima fabrică ung. de pomădi negre.) Pomade neagră pentru pei 1 fl. 20 cr., galbină 1 fl. 50 cr. Lac duplu venețian 60 cr. de Nemencsek, speditorul de curte a archid. Iosif. Speditor militar, polițian etc.

Cleiu universal rece de Singer. Pentru cleirea buților, sticlelor, pipelor, bucăților de lemne și a peilor. 20 cr.

Poleitură de lac Mosánsky. Pentru curățirea metalelor — soiul Nemencsek 10 cr. Prav contra insectelor — Polsch — 1 fl. Prav pentru stăpîrea cloșanilor de Reiss 1 fl.

Articuli de modă, vestminte.

Articuli de modă pentru bărbați și schimburi de Ludovic Karikás. Vestminte albe sanitare și îmbrăcăminte de Dr. August Jäger din magazinul principal din Budapesta. Pălării din magazinul principal al lui Nyerges.

Articuli de modă pentru femei dela speditorii de curte Monasterlii și Kuzmik. Vestminte femeesci dela Friederich, din croitoria principală a fostilor Alter și Kiss.

Papuci din fabrica lui Lőrincz István, pentru dame și copii.

Preste acest preț curant normal.

Felurimi.

Se recomandă produsele de spirit, drojdie de bere, liqueur, rum și esența de oțet, din fabrica societății Gschwindt. Fabrică și baie: Józsefváros, Üllői ut. Magazinul principal: Károly körut 17, în casa br. Orezy.

Mobiliu de casă, dela prima societate industrială de mobile. Scaun excelențiar, pentru 16 scopuri de C. Schöberl. Căsi de bani, de Fr. Wiese, speditor de curte. **Mobile de fer**, de H. Stitz. Vestminte de pat, dela speditorul de curte T. Hüttl.

Sticlării din fabrica lui Stölzle și fii, din fabrica lui B. Kocsik. **Requisite pentru căni** de L. Szigeti. **Requisite din gimnastică**, uelte, petri de moară, requisite de cuină, de Geitner și Rausen.

Biliard și mese de joc de J. Gyöngyössy. „**Ariston**“ instrument musical ce cântă de sine, 25 fl., din magazinul principal. „**Orchestra**“ orchestru admirabil, cântă de sine, dela 1000 fl. în sus, din fabrica principală. **Clavire** din fabrica lui Lédeczy.

Pusci de vânat, pistoale etc. la speditorul de curte Kirner. **Requisite de vânat** și pentru călătoria, dela T. Kertész.

Mașini economice, de N. Fehér. **Mașini de cusut** de Neidlinger. Instrumente necesarii la măiestrii de Geitner și Rausch.

Cele mai eminente vinuri spumegătoare din Franța, dela L. Müller, reprezentantele firmei Jaques Louis Frères în Budapesta Grand viu dela courone 3 fl. 80 cr. Carte blanche 1-ère choix 3 fl. 50 cr.

Essenții pentru gătirea liqueur-elor de ori ce soi, din fabrica lui A. Watterich. **Portrete succese frumoase**, din laboratoriu lui J. Neumann, Zugrăviă de cărbune 3 fl., de cretă 6 fl., de oleu (mărimea întreagă) dela 8 fl. în sus. Icoanele se remit nevătămăte. Stindarde cu portrete pentru alegeri, din laboratoriu lui J. Neumann.

Lucruri de gravură, sigile, stampilii, marce de sigil, monograme, cu prețul cel mai efin.

Din farmacia lui Făczányi se capetă următoarele specii de cură: 1. **Mustarul dulce** de Făczányi. Cu efect extraordinar și eminent sigur contra catarului de gât, intestine și stomac etc., în casuri de lipsă de apetit, recunoscut de mai mulți cu recomandățiuni numeroase, veritabile și sincere. Prețul: 1 fl. sau 50 cr. — 2. **Săpun Fhenil**, cel mai bun săpun de cură 1 fl. — 3. **Spirit de vin serăt** în compozițiunea cea mai veritabilă unicul cu efect sigur, 80 și 40 cr. — 4. **Papir contra reumei**, vindecă momentan ori ce durere de dinți, cap și reumă.

Cu un cuvânt, ori ce obiect și articlu, se gătesce și tramite conform tarife tipărite.

Primul loc de central de speduire a tuturor productelor, articlilor și fabricatorilor de esport din Ungaria (vin de Tocai, Ménes, din ținutul Balaton, prin L. Vomossy, bere de Kőbánya, dela Dittrich și Gottschling, pipe de Semnitz dela F. Heller, fer unghuresc, otel etc. dela P. C. Vadhus, lampe, papir, săpun, paprica (ardeiu) de Seghedin etc.), procurându-le toate dela izvoarele cele mai directe, cu prețuri ficsate și cu prețul stabilit în tarifa respectivelor firme. E de ajuns a adresa o cartă de corespondință la redacțiunea:

„Nemzetközi Hirdető“.

(Budapesta VII. Károly körut 7.)

Efectuire promptă, onorabilă și grabnică.

[671] 5-7